

„EDINOST“
 izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob **torških, četrtkih in sobotah**. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — **Obojno izdanje stane:**
 za jeden mesec . . . 90, izven Avstrije f. 1.40
 za tri mesece . . . 2.00 . . . . . 4.—
 za pol leta . . . . . 5.— . . . . . 8.—
 za vsa leta . . . . . 10.— . . . . . 16.—
 Na naročbe brez polletne naročnine se računja po posebnem ceniku.
 Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 20 vč., v Gorici po 25 vč. Sobotno večerno izdanje v Trstu 20 vč., v Gorici 25 vč.

EDINOST

Oglasi se računje po tarifu v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega vsa določena vrstica. Poslana osmrtnice in javnozgodbe, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, kar nefrankovana se ne sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprožoma **upravnishču** ulica Caserma 13. Odprto reklamacije se proste poštnino.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko. „V edinosti je moč!“

Prof. Šuklje in socijalno gibanje z ozirom na volilno reformo.

(Dopis.)

Gospod posl. Šuklje se je v svojem govoru v proračunski raspravi doteknil tudi volilno preosnovi. Dasi je pripoznal, da Slovenci ne bi bili na izgubi, pač pa na dobičku, po volilni preosnovi, vendar se je dokaj neprijazno izjavil o zahtevi širših mas ob tem vprašanju. Njemu se vidi srednji stan prešibak in „su wenig leistungsfähig“, zato se boji gospod profesor čudnih rezultatov, ako bi se razširilo volilno pravo. Vprašam pa: kdo voli naše poslance po kmečkih občinah, trgih in celo mestih? Ali niso to isti „malnobrašeni“ trgovci in obrtniki, kateri so menda isvolili tudi g. Šukljeja? Ali na vidimo, da je kmečki stan sam večinoma tako pameten, da se ozira v prvi vrsti po naobraščencih, kadar si izbira odbornike, kupano, poslance in sploh zaupne moče? Tudi priprosti ljudje razumejo, da jih more najuspešnejše zastopati in nadomestovati naobraščeno. Tako je vedno bilo. Začudili smo se zatrdilu gospoda poslance, da tudi on goji simpatije do socijalnega gibanja — pa ne da je staknil tudi med siromaki kako modro glavico! Vsklikam nam namreč: „Respekt pred proletarci, respekt pred tem mogočnim gibanjem — der ich durchaus sympathisch gegenüberstehe“ — Po tem vskliku utegnil bi človek soditi, da postane g. profesor kedaj še g. red socijalist. — Volilno pravico pa mu vendar ne privoščim, ker gospodu poslancu nista kmet in delavec „kulturbildend“ po naše: kulturosose.

To prednost imajo menda le višji privilegovani stanovi in v božjem imenu tudi srednji stan. Gospod poslanec Šuklje bi pa moral vedeti, od kod da ishaja ta „srednji stan“ — ali ne ravno iz vrste proletarcev? Kaj so bili in so še očetje našim gospodom duhovnikom, odvornikom, sodnikom, trgovcem in obrtnikom, nego-li kmetje in četo tudi priprosti delavci? Očetje in dedje našim premočnim meščanom so bili — prostaki. Med onimi „gorenjimi desetimi tisoči“ je malo izvoljenih, Slovenci nimamo svojih zastopnikov v tej vratolomni višini.

Gosp. posl. Šuklje meni, da še sestava človeške družbe nekako nasprotuje obdemu volilnemu pravu. Na prvi trenotek se morda res vidi tako, a pomisliti treba vendar, da

kultura vedno bolj približuje nižje stanove višjim, da nekako vsravnuje stanove; pri tem naletimo neredko na slučaj, da se kdo iz prostega stanu povpne do visoke stopinje v človeški družbi. Dognana resnica je torej, da se leto za letom odločnejšo elementi iz nižjih stanov, prestopivši v višje.

Sicer pa se moramo vprašati, ali je naobražanje srednjega stanu res tako nedogledno visoko, da je ne bi mogel nikakor doseči zdravi razum šolajočega se kmeta, obrtnika ali delavca? Gotovo, da v nižjih slojevih ni strokovnjakov v raznih vedah, a gotovo je, da imajo ti slojevi dovolj zdravega razuma in rasodnosti, da prav dobro vedo — in včasih morda bolje nego v višjih krogih sprehajajoči se akademiki in učenjaki — kaj jim je na korist in kaj na škodo. Verjemite nam, da se priprosti kmet in delavec mnogokrat čudita modrim poslancem in njih govorom, misleč si: besede, besede — same prazne besede. In ti gospodje poslanci so navadno odličnjaki in učenjaki iz višjih in najvišjih stanov. Ergo?!

Die Geschichte hat uns differenzirt — dá, a zgodovina nam kaže pri tem le to, da je bil človek od nekdanj krivičen radi svoje sebičnosti; branil in hranil je svojo pozicijo v družbi, ne pripuščajoč drugim do nje: zatiral in oviral je svojega bližnjega, kakor ga zatira in ovira še dandanes.

Tu imamo pred seboj jasen vzgled v položnju slovanskih rodov v Avstriji — in to v prosvetljenem XIX. stoletju, v stoletju svobode in napredka. Ali niso ravno tu fakta, ki bi morala prisiliti previdnega državnika v predrugačenje sedanje ustave, a v prvi vrsti krivičnega volilnega reda?!

Das gleiche Stimmrecht will uns nivelirion. — Dobro, prav tako. Le naj se vzvahnajo razlike med stanovi. Ali ta izrek treba nekoliko pojasniti. Kakor hitro je znanost vsem pristopna in se vsakdo more učiti in duševno osvoboditi, je kultura tista moč, ki vsravna ali nivelira stanove, ne pa volilna pravica. Volilno pravo je le posledica kulture.

Da som izobražen, ali bolje rečeno: pameten moč, ne treba ravno, da som dovršil gimnazij s maturo; stopinja šolske izobraženosti nikakor ni prava meja za volilno pravo.

Sklepajoč pravi naš gospod poslanec,

pa 15 m. t. j. zid do kapa. Okna zdolaj v pritličji so 2/3 m. visoka, na vrhu okrogla, v nadstropjih pa po 2.20 m. ter so štirioklata. Temeljni podzidek (Sokol) je kamenit, s sledo-rdečkastim marmorjem obrobjen. Pritlični zid je masiven ter ima v obliki debelih kamnov v omet sarezane brade; prvega in drugega nadstropja stene pa so gladke. Okrog oken so plastični okvirji od cementnega ometa izdelani, s trikotnimi stroščicami na vrhu. Nad glavnim uходом s prostranimi vratmi, sezidan je ploščnat pomol (balkon) na štiri vogle, ki ima dvojno širokih oken. Nad pomolovim elementom se dviga v zrak kamenit vrhni nadzidek baročno prikrojen. V tem nadzidku je dolbina, v taisti pa udelana mozajška slika sv. Mohorja in Fortunata.

Prvotne je bil tja gori namenjen kameni kip imenovanih dveh pokroviteljev društvenega doma, ki bi se v masivnem okviru dolbine vsekakor bolj podajal, negoli ploščnata slika. Tudi ornamentika drugega nadstropja ni v pravem razmerju z ono na doljenjih odstavkih hiše; kajti taista je nekam preplitva, tako rekoč „omuznjena“, zaradi česar zgradba ni dovolj plastična. In konečno je še obžalovati, da ta monumentalna stavba ni vzgrajena na svobodnejšem mestu, kjer bi jej stranska svoja krila ne bilo treba raztezati po — stavbeni črti.

da bi bila volilna reforma, odnosno obče volilno pravo, nesreča za Avstrijo. No, to isto je tudi že izrekel grof Hohenwart. O dá, obče volilno pravo bi utegnilo postati usodopolno, a ne za Avstrijo, ampak za plemenitnike in kapitalistično, psevdoliberalno stranko.

Tem, nam Slovanom vedno sovražnim življenj bilo bi občevolilno pravo hud udarec, kajti potem bi splavalo po vodi vse njih sedanje gospodstvo. Ali se morda ravno tega boji omenjeni slovenski poslanec, če tudi ve, da bi bili Slovenci pri tem na dobičku? Čudno! M. K.

O uredbi dopuščenih stavbnih obrtov.

Ker so stavbene obrti, kakor so sidarska, klesarska, vodnjaška itd. jako razširjene in se je že marsikomu mojstru pripetilo, da je zabredel v neprilike, ker je prevzel stavbarska dela, ne da bi bil imel postavno vpravičenje za to, nasprotni smo, da objavimo v njega celoti zakon z dne 26. dec. 1893. l., kateri baš določuje in ureduje stavbne obrti, in pa ministersko naredbo z dne 27. dec. 1893., katera govori o preskušnjah in spričevalih prosilcev za dopustilo kakega stavbne obrta. Ker pa je oboje precej obširno, moramo je zaradi omejenega prostora objavljati le v posamičnih odlomkih.

Zakon z dne 26. decembra 1893. o vredbi dopuščenih stavbnih obrtov.

- § 1. *Razdelitev stavbnih obrtov.*
 Stavbni obrti so po smislu §§. 15. in 23. v zakonu z dne 15. marca 1883. l. (Drž. zak. št. 39.) ti-le:
1. obrt stavbnih mojstrov,
  2. obrt sidarskih mojstrov,
  3. obrt kamenarskih mojstrov,
  4. obrt tesarskih mojstrov,
  5. obrt vodnjaških mojstrov.
- § 2. *Obseg vpravičenosti.*
 Stavbnega mojstra.
 Stavbni mojster ima pravico, nadaljne stavbe in druge enake stavbe voditi v zvezi z deli raznih stavbnih obrtov (§. 1.) in jih izvrševati po svojem pomožnem osebju.

Znotraj je poslopje jako lepo opredeljeno. Na istočni strani pritličja bode umeščena društvena tiskarna, p. j. takoj pri vratih je soba za njenega upravnika, potem dve sobani za stavce, za njima v posebnem oddelku bodo tiskarski stroji in v kotu pa zaloga papirja. Večerni oddelk pritličnih prostorov je namenjen tako-le: ob vходу jedna soba za ravnateljstvo pisarno, iz taiste je prehod v knjigovoznico, kateri je določeno petero prostornih sob, vse do skrajnega konca levega krila hišnega.

V nadstropjih je po četvero zasobnih stanovanj, katera obsegajo po tri sobe in kabinet, kuhinjo, shrambo in alkoven (sobico za služkinjo).

Stanovanja so jako prostorna in svetla ter ugodna; vsako ima svoj poseben vhod, vodovod in menda i plinovo razsvetljavo. Stene in plafondi so poslikani v vsaki sobi drugači, po tleh so bukovki parketi, hodniki pa obloženi s cementnimi ploščicami, ki so postavljene v raznih oblikah in barvah. In železne ograje stopnjic so proizvedene v umetnih arabeskah.

Sploh vlada po vsem poslopju neka blagodejna udobnost, da bi si človek res želel stanovati v njem. Zlasti neprecenljive vrednosti je obilnost svetlobe, katera bode kaj dobrotljiva za tiskarno in knjigovoznico. In z

V tistih krajih pak, katera ministerstvo za notranje stvari proglasi v porazumu s trgovinskim ministerstvom in s pritrdilom dotičnega deželnega odbora za izvzete, mora se pri vršbi stavbe stavbni mojster gledé onih del, ki segajo v stroko tesarskih, kamenarskih in vodnjaških mojstrov, posluževati obrtnikov, ki so za dotična dela vpravičeni, in sgoraj imenovana dela sme izvrševati on sam samo tedaj, kadar je dobil potrebno dopustilo za dotične obrte (§. 8.)

Gledé onih del, katera spadajo v obseg vpravičenosti kakega dopuščenega ali rokodelskega obrta, ki se uporablja pri stavbi (mizarjev, ključarjev, steklarjev, mazačev, kleparjev itd.), mora se stavbni mojster posluževati samo in edino obrtnikov, ki imajo pravico za dotična dela.

§. 3.

Zidarskega mojstra.

V neizvzetih krajih ima zidarski mojster pravico, voditi in izvrševati nadaljne stavbe in druge enake stavbe; vendar sme zidarski mojster samo pod vodstvom stavbnega mojstra izvrševati monumentalne stavbe, velika gludališča, slavnostne dvorane, razstavna poslopja, muzejske stavbe, cerkve in druge posebno težavne stavbe, pri katerih se v statičnem oziru nahajajo važne konstrukcije.

Pri izvrševanju stavbe se mora zidarski mojster za dela, ki spadajo v stroko tesarskih, kamenarskih in vodnjaških mojstrov, posluževati obrtnikov, vpravičenih za ta dela. Kadar bi pak imenovani obrti ne bili zastopani v političnem okraju stavbnega kraja, katera okolnost se ne ruši s tem, da se tam nahajajo obrtni vpravičenci po §. 6. tega zakona, tedaj sme zidarski mojster ta dela izvrševati po svojem pomožnem osebju.

Glede onih del, katera spadajo v obseg vpravičenosti kakega dopuščenega ali rokodelskega obrta (mizarjev, ključarjev, steklarjev, mazačev, kleparjev itd.), mora se zidarski mojster posluževati samo in edino obrtnikov, ki imajo pravico za dotična dela.

V krajih, kateri se po smislu §. 2. proglasijo za izvzete, sme zidarski mojster v njegovo stroko segajoča dela izvrševati samostojno samo na takih stavbah, ki ne zahtevajo sodelovanja ranih stavbnih obrtov.

§. 4.

Kamenarskega mojstra in tesarskega mojstra.

Ne rušeč enotnega vodstva, ki je po-

zgoranjih nadstropij — koli krasen razgled, zlasti proti jugu na na slikovito skupino Karavank, ob katerih (proti jutru in večeru) se odpirajo nedogledne perspektive!

In tako je ta novozgrajeni dom zares imponanten, kolikor po svoji notranji razsežnosti, toliko i po vnani svoji podobi! Z njim se častiljiva družba sv. Mohorja smelo ponasa pred domačimi in tuji! In ta dom, stoječ na tleh eminentno zgodovinske zemlje gorotanske, takorekoč v sredi sovražnega taborja, napolnjen je z duševnim orožjem, kakor svoje dni tisti loseni konj ahajski v ozidji nepremagljive Troje: dal Bog, da bi prišli tudi iz njegovega zavetja hrabri junaki na duhu med naše sovraze ter oteli iz njihovih rok zvijačno nam ugrabljeno Heleno našo: Slovenščino, ter njo posadili zopet na posvečeni sedež — vojvodskega stola na polje Gospe svetke! V ta namen ključemo temu skrajnemu mejniku narodnosti slovenske onstran gorotanskih Karavank:

Ponosno dvigaj vedro svoje čelo,
 Ti veličastni dom Mohorjeve družine;
 Razvijaj luč prosvete z jasno visočino
 Poklica svojega čez mesto, trg in sčelo!
 V Mariboru, dne 28. aprila 1894.

P. Kretánov.

PODLISTEK.

Novi dom družbe sv. Mohorja.

Predvočeranjem so v Celovci blagoslovili novosezidano poslopje, v katero se začetkom prihodnjega meseca preseli tiskarna in knjigovoznica v rlo Mohorjeve družbe. Taista namreč po vodnem naraščanju njenih članov, katerih število je letos dospelo že nad 66.000, v stari svoji hiši ni mogla več gibati se; zlasti pa za nepregledne grmade knjig, ki se vešejo in raspošiljajo v poslednji dobi, onu ni bilo naposled že nikjer zadostnega prostora . . .

Z junaško smelostjo se je toraj podjetni odbor naše družbe lotil zidanja nove društvene hiše in da je ta svoj nalog izvršil častno, uprav sijajno, o tem pričča najbolje ista monumentalna palača . . .

Novi dom družbe sv. Mohorja stoji na odličnem mestu; na celovčkom „Ringu“ ter je vogelna hiša treh ulic: z glavnim pročeljem gleda na jug, v Vitrinjsko obmestje, iztočno krilo se prostira v „vojašniško“, zapadno pa v „šolsko ulico“.

Hiša je vzgrajena v slogu modernega baroka, ima na visokem pritličju dvojne nadstropij, v katera vodijo dvojne kamene stopnice. Dolžine vse okolo je 95 m., visoka je

trebno, ako sodelujejo razni stavbni obrti (§§. 2. in 3.), imata kamenariki mojster in tesarski mojster pravico, izvrševati vsa v njih stroko segajoča dela.

Tesarski mojster ima poleg tega pravico voditi in izvrševati stavbe, ki so po svojem bistvu lesene konstrukcije. Toda v takih slučajih se mora za tista dela, ki segajo v stroko zidarstvih, kamenarskih in vodnjaških mojstrov, posluževati obrtnikov, ki so za ta dela vpravičeni. Kadar bi pak imenovani obrti v političnem okraju stavbnega kraja ne bili zastopani, katera okolnost se ne ruši s tem, da se tam nahajajo obrtni vpravičenci po §. 6. tega zakona, tedaj sme tesarski mojster ta dela izvrševati po svojem pomožnem osebju.

Glede onih del, katera spadajo v obseg vpravičenosti kakega dopuščene ali rokodelskega obrta (mizarjev, ključarjev, steklarjev, masačev, kleparjev itd.), mora se tesarski mojster posluževati samo in edino obrtnikov, ki imajo pravico za dotična dela.

(Dalje. prih.)

Politiške vesti.

Državni zbor. (Poslanska zbornica.) Prispodabljaajoč taktiko grofa Taaffe-a „od slučaja do slučaja“ s koalicijo, je Praška „Politika“ kaj primerno označila sedanjost z izrekom „od nesgode do nesgode“. Že to je treba smatrati kot veliko nesgodo za koalicijo, da se je razcepila, ko je sklopala jedini zeres potrebni in koristni zakon, o kupčiji s premičninami na obroke. Takrat so člani koalicije glasovali eden proti drugemu in dotični zakon je zadobil potrebno večino s pripomočjo strank, stoječih izvan koalicije. Ta slučaj sam že dokazuje, da je koalicija nesposobna za pozitivno delovanje ter da nemški liberalci in konservativci — da ne govorimo o slovenskih poslancih — nikakor ne spadajo pod jeden in isti klobuk. Iztotako se suče koalicija, kakor mačka okolo vrega močnika, o najvažnejšem vprašanju sedanje dobe: o volilni prenosovi; dobro vedo, da ne more rešiti tega vprašanja, pomaga si s tem, da je — odlašala. To sredstvo je gotovo jako jednostavno, ali večina, ki se ga poslužuje, podpisala je sama sebi spričovala ubožnosti. Odlašanje volilne prenosove na negotove termine je druga nesgoda koalicije. Tretja — in morda najbolj občutnejša nesgoda jo je doletela pri razpravi o proračunu ministerstva za nauk in bogodastje. Kako bi ne, saj se ravnob vprašanjju šole križajo načela koaliranih strank bolj, nego kje drugje. Povedali smo že, da je naučni minister Madojaki govoril konservativca Treinsfelsa tako tolmachil, kakor da je ta svedenik prijatelj sedanji šoli. Neopisno veselje je navtalo po ministrovem govoru v liberalnem taborju, med konservativci pa iztotako hudo ogorčenje. Bati se je že bilo usodepolnih posledic za koalicijo, da ni grof Hohenwart v potu svojega obraza „od-

hohenwartil“ — tako da se namreč označujejo sedaj visokorodnega gospoda grofa napori v ohranjenje koalicije — pretečo nevarnost. Poljski poslanec grof Pininski je pogladil na to razširjene konservativce naglašajoč potrebo verske šole in versko-nravne vzgoje. V tem hipu se je premenilo posorišče: jeza in razburjenje sta se preselila na liberalno stran. In tako je jelo odmevati od gore do gore i vi imate svoja, mi pa svoja načrta; vi ne odstopite od svojih načel, mi pa tudi ne! Mi pa vprašamo gospodo, kje je tista duševna vez, ki vas drži, in ima-li vaša zveza kakorinokoli otično podlago? Mi je ne vidimo nikjer. — Razburjeno valovje v načelnemu nasprotstvu med liberalci in konservativci se pa nikakor ni še pomirilo, kajti ravnob v sadnji seji poslanske zbornice — pri nadaljevanju razprave o proračunu naučnega ministerstva — zapenilo se je prav mogočno, butajoč ob obali — koalicije. Gospodje poslanci so bili priča neizprosni dvoboju med Poljakom Pininskim in liberalnim dvornim svetnikom d. rom Beerom. Pininski je bil namreč poročevalec o naslovu „centrala“, ko je izrazil svoje, liberalcem toli neprijetno nazore o versko-nravni vzgoji. Poročevalec o naslovu „visoke šole“, dvorni svetnik Beer, ga je pa v sadnji seji okrogal, da (Pininski) ne pojmi nalogo poročevalca ter da je prekoračil svoj delokrog s tem, da je kot poročevalec izjavil svoje osebne nazore, dočim bi bil moral zastopati le odsekovo stališče. Ta oblastna lekcija je seveda sadela Pininskega do živega in je v ostri repliki odgovoril gospodu Beeru, odklanjajoč ponujeni mu pouk. Govornik ne pripoznava nikakomur pravice, da bi poučeval druge poslance o njih dolžnostih. Glede dolžnosti kot narodni zastopnik — nadaljuje — so za me odločilni drugi momenti, nego nazori gosp. dvornega svetnika Beera. Ne vsprejemem torej ponudnega mi pouka, ampak ga odklanjam.

Živahno ploskanje na desnici. Poslanca grofa Palffy (česk veleposestnik) in barona Marsy (nemški konservativci) čestita govorniku.

Poslanec Beer je seveda potem dupliral primerno ostro. — „N. Fr. Presse“, govoril o tej kontroverzi, pa obsiplje grofa Pininskega se svojim zasmehovanjem na tak način, ki je žaljiv ne le za njega samega, ampak za vse poljske zastopnike. Pravi namreč, da bi se grof Pininski lahko mnogo naučil od dvornega svetnika Beera, a njemu (Pininskemu) tega ne treba, hvala Bogu. „Grof je, in mimo tega še poljak grof, klerikalec je — to je voč kot zadostno za njegovo kariero“. In tako leto strela od jednega kota koalicije v drugi. Dá, dá, tako je: od nesgode do nesgode! Kako dolgo? Dokler se ne stro jedno samo kolo — in potem bo konec koalicijski epizodi.

O tej seji nam je še dodati nastopno poročilo: Posl. Biankini se je pritoževal

malo premišljaj, spomnil sem se, da sem tudi jaz Adamov otrok in da mi je rod toliko star kot vsakega knesa, samo da ima knez na koži zapisano, kako so se mu stari imenovali, a mi kmetje tega nimamo. Gledal sem potem v svet, videl, kako plemeniti brat kmetkega brata ubija in do krvi trpinči, pa sem si dejal: To ni prav, Bog pravi drugače; svet stoji postrani. In pride božja sodba, pa bo vse izravnala.

— Kaj to govoriš? skoči Stepko po konci in pogleda Gubca.

— Jaz vam to pravim, reče kmet mirno: da boste vedeli, kako Matija Gubec misli. Kaj hočete vi, gospoda, od nas, kako ravnate z nami? Zakaj nam ne date, da bomo vsaj napol ljudje, če vaša pisma pravijo, da ste vi boljši, mi pa slabši. Samo kadar nas je treba, kadar je treba krvi in dečarja od Hrvata kmeta, tedaj je dober — drugače je kmet, drugače smet. Prihajate, da nas zopet pomoci poprosite, velikaš snubi kmeta zopet velikaša — za vašo pravico. Tudi jaz ertim Tahija, pravi Gubec z zamolklim glasom in oko se mu zaiskri, ertim ga, ker ima sebo za Boga, nas za pse. No, ako za vašo pravdo prelivamo kri, kakovo pravico dobimo pa mi?

— Pri moji veri, pravi Stepko, gledaje nekako spoštovalno kmeta, kateri je ponosno vzravnal glavo; kadar se vine gospa tašča na Sosed, boš svoboden, boš svobodnjak.

— Hvala gospod, nasmehne se kmet, mar mislite, da zahtevam plačo za svojo po-

radi zaprek, katere se stavljajo dalmatinskim Hrvatom, ako hočejo obiskovati zagrebško vseučilišče. Hrvatski narod hoče imeti svojo narodno šolo. Za svojo višje izobraženje ne zahtevajo Hrvatje ni jednega novčica od avstrijske vlade, ker imajo svoje vseučilišče v Zagrebu; zahtevajo le, da se jim ne delajo zapreke. — Posl. Tudek je pojašnjeval, da imajo na Moravskem 600.000 Nemcev nad 25 srednjih šol, a 1.600.000 Čehov le 11 srednjih šol. To je torej tisto posestno stanje, za čigar obrambo so se združili. Pri naslovu „srednje šole“ je bil posl. Spinčić generalni govornik „proti“. Njega govor prinesemo po stenografskem zapisniku. Po naslovu „industrijalni pouk“ je poslanec dr. Gregorič izrazil željo, da se premesti šola za umetno mizarstvo in rezbarstvo iz Marijana v Gorico, čeprav Italijani temu ugovarjajo. Šola naj bi se organizovala na novo, uvedši poleg italijanskih tudi slovenske vspretnice.

Ker že govorimo o nesgodah koalicije, navesti nam je še nastopno brzojavno vest, posneto iz „Slov. Naroda“: Klerikalci pod vodstvom barona Morseyja, klerikalni del Poljakov in protisemiti se dogovarjajo s Mladošehi, kako preprečiti valutne predloge.

Poljaki in Nemci. Ako so menili Poljaki, da jim bode v koaliciji mogoče kaj doseči za svoje trpeče brate v Silesiji, varali so se korenito. Sedaj imajo zopet jasno, črno na belem, da so nemški liberalci pripravljivi vodno le jemati, a dajo ne ničesar. Ker so poljski poslanci zahtevali, da se določi nekaka jezikovna meja za silesijske Poljake, imeli so nemško-liberalni poslanci iz iste pokrajine posvetovanje o tem vprašanju. In ti so sklenili, da se bodo najodločneje protivili vsomu, kar bi utegnilo škodovati sedanjemu posestnemu stanju. Saj smo rekli, da Nemcom velja načelo: kar imamo, ne damo več iz rok! Vprašanje, ali je pa vse to res njih last, pridobljena po pravični poti, to vprašanje jim ne vznemirja vesti. Poljakom pa bodi v svarilo, da za svoje rojake v Silesiji morejo kaj doseči le v solidarnosti z narodom češkimi.

Ogrska poslanska zbornica. V seji dne 26. t. m. spregovoril je minister poljedelstva o nerodih v Hodmetö-Vasarheliju, predno je zbornica pričela razpravljati o dnevnem redu. Omenil je, da vlada stori kar le more, da izboljša položaj delavcev in da nameruje potrošiti tudi letos 4 milijone za uravnanje rek. Poljedelako gospodarstvo da je v ravnih krajih pod vo kritiko, a tudi je v ravnih krajih kraljevstva velika beda, ne da bi se pa ljudstvo uprlo zbog tega. Treba je potrpeti in počekati vladinih sboljšajočih naredb, kajti vlada s časom že sboljša z umestnimi naredbami položaj poljedelcev. Poslanca Holtsy in Horvath izjavila sta na to, da sprejmeta na znanje ministrove izjave.

moč? Motite se. Kaj jaz? Jaz sem sam in ostanem sam, ali kadar vidim, kako sirote jokajo in usidhajo, zaboli me srce.

— Čuj, Gubec, prisegam ti, ako zopet dobimo posestvo, da vas bomo varovali in nikdar ne iznomarili.

— Vi prisegate? vpraša kmet velikaša ostro.

— Pri živem Bogu! odgovori mladenič.

— Pustite tri, štiri dni, da stvar promislim, potem že pošljem po kakega vašega človeka, da mu povem, kako bo.

— Dobro! Pošlji po upravitelja Štefana ali po Ivana Sabova, katera živita v Brdovci, odkar ju je Tahij s gradu signal. Za tri dni?

— Za tri dni, odgovori kmet, sedaj pa lahko noč, vaša milost!

— Lahko noč, odgovori Stepko, podavši kmetu roko, in odhaja. Malo potem se je čulo po nočni tišini, kako dirja konj proti Golobovu, kako se topot čimdalje bolj mej bregovi izgublja. Ali Gubec je še dolgo sedel pod orehom, upiraje glavo v dlan, iskaje eredi temne noči prihodnjih dni. Mejitom, ko je Matija tako premišljaj, hitel je od Stobice k Sosedu postaren človek, Andrej Mogačić, varuh in stric Jurijev, da bi še tisto noč govoril z grajskim gospodarjem.

Ko pride drugo jutro okolu devetih Matija Gubec do Ivanca ob cesti, pove mu znane, da je Jurij Mogačić pred dobre pol ure

Zasačen anarhist. Anarhista Vodličko, pobegnivšega iz Prage, zasačili so na Bavarskem ter ga izročili avstrijskim oblastim.

Odsek ogrske zbornice magnatov vsprejel je večeraj predlogo o zakonskem pravu.

Avstrijski vojaški beguni in Črnogora. Iz Sasajeva poročajo dne 25. t. m., da je črnogorska vlada prišla te dnij avstrijskega vojaškega beguna, kateri je pobegnil iz Bileka v Bosni na črnogorsko zemljo, in ga izročila avstrijski vojaški oblasti. Oficijozna „Bosnische Post“ jako hvali črnogorsko vlado zaradi nje prijateljskega postopanja.

Rusija in splošni mir. Dne 25. t. m. obiskal je ruski knez Peter Dolgoruki vodstvo „Družbe prijateljev miru“ na Dunsaju, proseč natančnega pojasnila o ureditvi tega društva. Knez nameruje s pripomočjo ruske vlade ustanoviti v Peterburgu jednako društvo po avstrijskem uzoru.

Bolgarska „Neue Fr. Presse“ piše, da stopa Koburjan (ali „knez Ferdinand Bolgarski“, kakor za nasivlja „N. Fr. Pr.“) baš v ugodnem momentu na bolgarsko zemljo, v Bredeo, katerega prebivalstvo plava v radosti zaradi povoljne rešitve vprašanja o bolgarskem šoletstvu v Makedoniji. Ta splošna radost se je raztegnila celo na sultana, ker je dovolil nameščenje treh bolgarskih vladik v Uškurbu, Serešu in Nevrekopu. Zviti Stambulov pa je uporabil ugodni veter, sprodivši navdušen govor, v katerem ni mogel prehvaliti dobrote in modrosti turškega sultana, kazajoč sajedno na izvrstne odnošaje med Turko in Bolgarsko. — Najnovejša poročila javljajo, da je večeraj vsprejel Koburjan ostavko vojnega ministra Savova, ter da je imenoval vojnim ministrom načelnika generalnega štaba, polkovnika Radja Petrova. V ostalem ostane bolgarsko ministerstvo nespremenjeno.

Nemški ogleduh na Francoskem? Iz Pariza poročajo s dne 26. t. m., da so te dni zapri v Marselju nemškega majorja Seela, ker je na sumu, da je ogleduh. Pri njem so baje našli razne načrte francoskih planjskih utrdeb, narise, strateške načrte in jako kompromitujoča pisma. — Ako se le ne izkaže tudi ta „ogleduh“, da je popolnoma ne-nevaren popotnik!

Različne vesti.

Odklikovanje. Upravilno svetovalstvo banke „Slavije“ v Pragi je povodom praznovanja svoje petdesetletnice odklikovala svojega generalnega zastopnika v Ljubljani, g. Ivana Hribarja s naslovom ravnatelja, pripoznavši s tem njega velike zaslugе za zavod.

Slovenska čitalnica v Trstu posivlje vao častite družabnike na glavni zbor, kateri bode v soboto dne 19. maja 1894. ob 8. uri zvečer s naslednjim redom: 1. Govor predsednikov. 2. Poročilo tajnikovo o društvenem delovanju minolega leta. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Poročilo pregledovalnega odseka društvenih

toč mimo šel in savil na krapinski most, a ko pride v vas pod Sosedom, ostrmi. Grozovit vik in krik mu udari na uho. Za lesene kole je bilo privesanih nekaj konj, na potu in po hišah bilo je šudno upitje — Madjari, Štajarci, Slavonci, Posavci, vsi se čepicami na glavi in v modrih plaščih — šudni obrasi, divji, topla, kakor da so jo vrane iz vsega sveta nanosile v to rodovito vas. Jela Filipičeva, ki je ravnob šla s doma, pove Gubcu, da so to kaniški konjiki gospoda Tahija, prava nadloga, da po vsi vasi ni že nobene goske niti kokoši več, a dekleta in mlade žene da se niti na prag ne smejo prikazati, ona da je hvala Bogu stara in da se ji ni bati teh pesoglavcev. Na sredo, pravi, spravi se ta nadloga za tri, štiri dni s gospodarjem na Madjarsko, ali da bo prej še dosti joka, ker misli Tahij siloma iz vseh vasij mladeniče pobrati v konjike i naj se Bog usmili ubogih mater. Gubca je pri tem nekaj sbodlo, ali ne da bi se zmenil za hrupne konjike, roče stari Jeli „z Bogom“ in krone gori na grad. Velika vrata so bila na istezaj odprta; kmetje, služabniki, častniki in vojaki so vrveli skosi nje, kramljali in vpili. Gubec je torej brez zapreke mogel priti v prvo dvorišče. Nedaleč od vrat se je naseljal s hrbtom ob zid majhen, debel človek v temni halji, zabuhlega obraza, zavitih črnih brk in drobnega silastega nosu, in nepremično gledal, kaj se godi po dvorišču.

(Dalje. prih.)

Kmetški upor. 31

Spisal August Senoa. Preložil I. P. Plaminiki.

— Vse bo ostalo, kakor je bilo. Poslušajte, milostni gospod, imel sem sorodnika šupnika. Pri njem sem služil, ko sem bil mlad. Umrl je prerano; da ni umrl, nosil bi morda tudi jaz črno haljo. To malo, kar znam, naučil sem se od tega poštenega starca. Imej pamet, imej srce, rekel mi je večkrat. In Bog te ne zapusti. A jedno brez drugega ne prinaša sreče, in delo ti ne vspe, ako bo preveč pameti ali preveč srca. Jednaka mera je najboljša. On me je navadil tudi čitati. Pisati, žal ne znam. Ko je staren umrl — bil je siromak — ni mi ostalo po njem drugega, kakor jedina stara knjiga — sveto pismo. To knjigo sem rad prebiral ob dolgih zimskih večerih in lahko mi je bilo pri duši. In zopet jo čitam. Kar ona piše, je čisto drugače, kakor kar se godi na svetu.

— A čemu mi govoriš to pridigo? reče nejevoljno Stepko in začujeno gleda kmeta.

— Potrpite, vaša milost in zvedeli boste, čemu. Knjiga pravi, da vsi ljudje izvirajo od Adama in Eve, torej plemeniti in kmetje, da so si vsi ljudje bratje, torej mi in vi, jednaka kri. In ko je Adamov sin ubil svojega brata, proklel ga je Bog, in ali ni rekel naš odrešenik, naj človek ljubi človeka kot samega sebe, ali ni rekel, da bodo visoki ponižani, a nizki povišani? Ko sem potem

računov. 5. Posamični predlogi in interpelacije. 6. Volitev predsednika in odbora. 7. Volitev treh pregledovalcev računov. *Odbor.*

Redni občni zbor televidnega društva „Tržaški Sokol“ vrtil se bo v nedeljo dne 20. maja ob 1/3 uri pop. v društveni sobi (Via Stadion št. 17.) Dnevni red pričemo v jedni bodoči številki.

Za družbo sv. Cirila in Metoda daroval je gospod Ivan Godina, klepar z Vrdele 2 kroni, v znamenje umetnosti svojih pravih unukov S. in K.

Tako je prav! V današnjem državno-sborskem poročilu je čitati, da se je goriški poslanec dr. Gregorčič potegnil za to, da se v Gorici osnuje šola za umetno mišarstvo in rezbarstvo s italijanskimi in slovenskimi kurzi. Ker pa je osrednja komisija za obrtni pouk sklenila, naj bi se v Gorici ustanovila zgolj laška strokovna šola, protestovala je dne 15. t. m. na merodajnih mestih posebna deputacija, obstoječa iz županov iz Podgore, Solkana in Plavij, katero deputacijo je vodil dr. A. Rojc. — Mnoga županstva so se poslala prošnje na vlado, naj bi ostala pri svojem prvotnem predlogu ter ustanovila gori omenjeno obrtno šolo. V prošnjah je dokazano, da bi ta šola služila 100.000 Slovencev in le 12.000 Italijanov iz goriškega okraja; ako pa štejemo prebivalstvo vse dežele, dobimo celo 145.000 Slovencev in komaj 75.000 Lahov. To bi bila vendar prehuda krivica, ako bi bila šola zgolj italijanska. Zato je prav, da ljudstvo samo po svojih veljavnih močeh protestuje proti nakanom naših nasprotnikov, ki nam hočejo najbolj škodovati ravno s tem, da nam predajo pot do izobsebe.

Iz Šturij se nam piše: Na splošno željo ponova se opereta „Tičnik“ in druge pevake točke to nedeljo dne 29. aprila v prostorih društva „Edinost“ v Ajdovščini, na korist družbi sv. Cirila in Metoda. Posebna vabila se radi pomanjkanja časa niso raspisovala.

Vodstvo „pevskega društva v Šturij“.

V Velikem Ubelskem pri Razdrtem je umrl predvčeršnjim posestnik, trgovec, občinski odbornik, bivši vaški župan in iskren rodoljub, gospod Jarnej Počkaj v 63. letu dobe svoje. Po njem žaluje mnogobrojna rodbina in vsa okolica.

Vahle h komerzu, katerega priredi akad. društvo „Slovenija na Dunaji“ dne 5. majnika v proslavo svoje 25letnice. Prostor: Wr. Ressource I., Reichsrahastrasse 3. 1869 do 1894. V nedeljo dne 6. majnika je islet v Neuwaldegg.

Delavski mednarodni shod. Piše se nam: Naznanjeni mednarodni shod vrtil se je minolo nedeljo s asistenco javno in skrivne straže. No, slovenski delavci je miren, če tudi spada k razupiti demokratično-socialni stranki. — Zbranih je bilo blizu 400 delavcev, % Slovencev, a drugi so bili tudi kedaj našega rodu, samo da se ga sedaj sramujejo. — Predsedoval je shodu tiskar Udekar, podpredsednikom je bil voljen mehanik Krejčič. — Na dnevnem redu je bilo poročilo o 4. strankarskem shodu delavcev na Dunaji in o prvem maju. — Predsednik je koj v uvodu omenil, da je delavsko gibanje v Trstu še le v povozu, ker tu prevladuje narodno mišljenje; zato prosil, da naj se pri shodu spoštuje vsaka narodnost in nikogar ne moti niti ne nadleguje. Kot poročevalec laške stranke o prvi točki dnevnega reda, opisal je jako umljivo sklepe sadnjega delavskega shoda na Dunaji gledé volilne reforme in obsega štrajka. — Med ostalim je rekel: Kapitalisti so internacionalni, kadar gre za njih dobiček, tu so družni v akcijskih družbah žid in krščene, Francozi in Nemci; tako se koalirajo tudi stranke na Dunaju. Kadar gre zavirati proletarce v njega pravice, tam se družijo najhujši liberalci s najbolj črnimi konservativci, tam so — čudo! — združene vse narodnosti — proti delavskemu stanu. To je torej tudi nekaka internacionalna družba, zakaj ne bi smel delavec posnemati to prevzetno gospodo. — Tudi mi imamo pravico družiti se na socialno demokratični podlagi.

V istem smislu govoril je v slovenskem jeziku Z adnik, njega govor prinese obširneje „Delavski list“.

Pri drugi točki o prvem majniku in osomurnem delu, omeniti mi je, da delavci smatrajo ta delavski praznik kot simbol miru in sprave človeških stanov v nasprotju s vo-

nim bojem kapitalista proti proletarcu, in brezčloveškega prelivanja in morenja ljudi v nepotrebnih vojskah. — To so bile glavne misli, izražene o tej točki.

Osemurno delo hočejo si delavci pridobiti, ker je to v njih korist, v korist družine in človeške družbe, nezmenec se, ali je to kapitalistom prav ali ne.

Osemurno delo naj pripomore brezposelnim do kosčka kruha.

Človeški um je uvel stroje, ne da bi delavca še bolj israbljali, ampak, da mu olajšajo delo. — Ako se živini dovoli potrební odpočitek, sme ga zahtevati tudi človek. — G. Zadnik je o istej točki govoril in celo trdil, da bi moral na svetu tisti ukazati, kedor se največ trudi, kedor vse vzdržuje s delom: to je delavec. Shod je odobral vse točke in odobril sklepe dunajskega shoda.

Omeniti mi je, da bodo laški delavci imeli za se še poseben shod — kakor tudi slovenski delavci. Lahki mislijo tudi ustanoviti politično delavsko društvo in poseben list. — V marsikakem oziru so ti delavski shodi poduščljivi.

Ustanova „Econom“. Dne 9. avgusta t. l. razdelijo se podpore in nagrade iz ustanove „Econom“. Iste so namenjene vrednim delavcem in dninarjem ki so na delu; mlinarjem, delavcem in dninarjem, ki niso več sposobni za delo, in ubožnim udovam (s otroci) omenjenih slojev. Prošnje treba je odpraviti na odbor ustanove (s sedešom v II. odesku magistratovem). — Nadalje razpisano su iz iste ustanove 4 dote po 240 gl. vsaka. Doto so namenjene ubožnim zarodnicam delavskega stanu in dobrega vedenja, ki so ali obrtnice ali pa so priproste delavke, rojene v Trstu in semkaj pripadajoče, ali pa rojene drugod in pripadajoče v Trstu, ali tudi, ako so rojene in stanujoče v Trstu, tudi če ne pripadajo pod Trst. Ako ne bi bilo takih prosiljkam, samo da dokažejo, da stanujejo najmanj 5 let v Trstu. Prošnjam je treba priložiti kratni list obeh zarodencov in vse druge potrebne papirje. Odpraviti je treba prošnje na odbor za delitev ustanove, a vložiti se jih mora pri zapisniku (protokolu) na mestnem magistratu.

Davica razsaja sedaj v Gorici. Tudi kosce so se pojavile v neki hiši. Bug nas varuj teh bolezn!

Sredstva „Lage“. V Ločniku so se nekateri hujskadi zagrosili neki ženi, da je j porežjo v trto v vinogradu, ako ne vsamo svojih deklic in slovenskega otroškega vrta ter ji pošlje v „Legin“ vrt. Uboga žena se je res prostrašila to grožnje. Kje je morala? uprašamo še enkrat.

Mestna posojilnica v Kranji je vrlo dobro napredovala v tej kratko dobi svojega obstanka; svoje poslovanje je začela namreč dne 6. julija. Od tega dne do 31. decembra je imela skupnega prometa 156.316 gl. 96 nvč.

Dividenda „Tržaške posojilnice in hranilnice“ za l. 1893., odnosno še za l. 1892. nevdignjena dividenda, se isplačuje v združnem uradu vsaki dan.

Gg. združniki prinesli imajo v ta namen s seboj združno knjižico.

Očičenje jesiha. Ako je jesiha kalen, prideni mu posnetega mleka, in sicer nebarvanemu jesihi l del mleka na 100 delov jesiha; imaš pa radeč jesiha, dodani mu 2—3 dele mleka. Vse skupaj naj se dobro pretrese.

Redka ljubezen do tujega otroka. To dnij ima opraviti magistratni okrajni uređ ntranjega mesta Dunajskega s čudnim, jako redkim slučajem. Nedavno namreč prišla je k temu uradu soproga tovarničarja P. in izjavila, da ima v svoji hiši še dalje časa neko dete, katero je bilo krščeno na krivo ime. Dete da je nje lastno, ali ona da tega do sedaj ni priznala, ker je nezakonsko. Urad je zahteval dokazov za to izjavo in res je gospa dovedla dve priči, ki sti potrdili, da je dotično dete porodila gospa sama, po tajno. Ko so pa našli in porodnih zapisikov dotično babico, ki je bila pri porodu tega otroka, dokazalo se je, da trditve gospe P. ni resnična. Ona je vsprejela dete iz usmiljenja v svojo hišo in ker se jej je otrok jako priljubil, želela je, da bi se dete priznalo kot njeno lastno. Ker pa kaj takega ni mogla doseči postavnim putem, zatekla je k laži in se obtožila celó prekrševanja! Ker je urad naznanil sodišču vse stvar zaradi krivega pri-

čanja, bođe gospa s priči vred brikone še kaznovana.

Drzen roparek napad na vlak. Iz Milana poročajo, da je drzen ropar napadel na brzovlak, ki vozi iz Rima v Genova, v predoru pri Rapallu sprevoznika Sartoria. Sprevoznik stal je baš v vozu, napolnjenim s različnim blagom, ko vstopi v voz neznan človek, obleden v opravi železniskega preglednika in se vrže s bodalom na sprevoznika. Ta se je branil na vse moči, ker je videl, da mu gre za življenje; napadalec ga je pa le zbadal. Sprevoznik je konečno onemogel, krvaveč iz 17 ran, na kar ga je ropar hotel vredi iz voza, toda nesrečnež ujel se je vendar še s jedno roko in pograbil vrvice, raztesajoče se preko vozov in takó dal alarmujoče znamenje, na kar se je vlak ustavil. Ropar je na to pobegnil v temi. Ranjenega obvezali so provizorno in ga izročili na prvi postaji, da ga odpravijo v bližnjo bolnišnico. Nekatero rano so sicer nevarno, vendar pa utegne še osdraviti. Napadalec je baje nek bivši železniški nižji uradnik ki je doznal, da je bila v istem vozu, kjer je napal sprevoznika, neka vrednostna pošiljatev, namreč več tisoč lir v denarju, koje se je hotel polastiti in zato je namerjal umoriti sprevoznika.

Kolera v Indiji. Po službenem iskazu obolelo je letos v Indiji za kolero jako mnogo ljudi in tudi umrlo jih je nenavadno mnogo za to kugo. V mestu Bombaju umrlo so od 20. februarja do 27. marca t. l. 3 osebe. v Kalkuti je umrlo od 17. febr. do 17. marca 269 oseb, v pokrajini Bengalski januarja meseca 16.115 oseb, v mestu Madras od 16. febr. do 16. marca 7, v Rangoonu od 16. febr. do 9. marca 54 v osrednjih pokrajinah od 16. febr. do 16. marca 16 v severno-zapadnih pokrajinah od 14. febr. do 14. marca 212, v Hyderabadu 84, torej skupno 17.360 oseb.

Poskušeni samomor. Poleg že navadnih poskušanih samomorov s razstopljenimi glaviciami žvepljenki, s petrolejem in drugimi tekočinami, skušala je to dni končati svoje življenje neka gospodičina s oleandrovim cvetjem, kakor smo bili že zaradi redkosti takih poskusov priobčili tudi mi v našem listu. Včeraj pa je iznašla 30 letna delavka (udova) Josipina Bertoldi, službujoča v tovarni Modiano neko drugo, povse novo ženo, katera naj bi jo spravila na boljši svet. Ispila je namreč na šotališču pri sv. Andreju mešanico bencina in terpentina, kakor da bi bil nje želodec kdo té kakó omadeževan, da bi ga morala izčistiti s to tekočino, kakor kakšno zamazano rokavico. Ker je valed te nenavadne pijade grozno stokala, prihтели so ljudje, ki so poklicali zdravnika iz zdravniške postaje, kateri ji je ispral želodec in jo potem poslal v bolnišnico.

Sodnjako. 27letni voznik Josip Tavčar iz Trsta sprl se je po noči na 10. oktobra min. leta s nekim Josipom Ciglerjem in ga udaril s velikim ključem dvakrat s vso silo po glavi. Za svoje junaštvo dobil je včeraj 3 tedna zapora. — 34letna kmetica Antonija Kocijantič iz Koperskega okraja obsojena je bila včeraj zaradi prestopka proti varnosti življenja na 5 dnij zapora. Inta pustila je dnó 21. februarja t. l. svojo 3letno hčerko Marijo samo v kuhinji, otrok je splezal na ognjišče, vnelo se mu je oblačilce in posledica temu bila je, da je dete umrlo za opeklinami še isti dan. Matere, matere! pazite vendar na svojo lastno kri! Kaj to ne dó hudo čutečemu srcu, da je brezbrizna mati zgubila svojega otroka valed lastne malumarnosti, a vrhu tega je še kaznovana? In takih lahkoumnih mater je žalibože vedno še mnogo. — Včeraj vrtila se je razprava proti 53letnemu pri trž. „Tramwaju“ službujočemu vozniku Josipu Furlaniju, rojenemu Goricanu. Isti je obtožen prestopka proti varnosti življenja, ker je povozil dnó 12. februarja t. l. v Barkovljah postreščeka Leopolda Tomazina. (Glej „Edinosti“ večerno izdanje št. 19 s dnó 13. februarja t. l. vest „Grozna nesreča. Ur.) — Razprava pa so je odložila zaradi tega, ker se morati zaslišati še dve priči in ker se hoče posebna komisija prepričati na licu mesta, da-li res ni mogel v temi videti na progi ležečega Tomazinijs.

Policijsko. Včeraj zjutraj ob 5. uri odvedli so policijski agentje v zapor 21-letno brezposelno služabnico Ano P. iz Voloskega, stanujočo v zagati S. Silve-tro, kjer si je služila svoj vsakdanji „kruh“ nekoliko lehko-

miselno in nenravno. — 43-letnega tešaka Antona S. iz Komna so zaprli, ker je ukradel svojemu drugu Ivanu R. novčarko s 7 gl. 20 nvč., ko sta prijateljsko sedela v neki kavarni.

Najnovejše vesti.

Sredec 28. Stambulov je odposlal brzovjavko na sultana, v kateri izraša zahvalo v imenu princa Bolgarskega, vlade in vsega naroda na cesarskem ukazu gledé bolgarskih šol v Makedoniji. Prvi sultanov tajnik je odgovoril v imenu sultana v jako laskavih izrazih, zagotavljajoč Stambulova najviše dobrohotnosti.

Belgrad 28. Novim srbskim konzulom v Trstu imenovan je doseđanj tajnik v kraljevski pisarni za redove, Peter Karastojanovič.

Atens 28. Sinoč ob 9¹/₄ ure bil je zopet močan potres, o katerem je pginilo mnogo oseb. Več hiš je poškodovanih.

Trgovinski brzojavi.

Budimpešta. Pšenica za spomlad 7 15—7 17, za jesen 7 40—7 42 Koruza za julij-avgust 5 19 do 5 21 Oves za spomlad 6 65—6 75, oves za jesen 7 08—7 15. Pšenica nova od 17 kil. f. 7 25—7 30, od 78 kil. f. 7 35—7 40, od 79 kil. f. 7 45—7 50 od 80 kil. f. 7 50—7 60, od 81 kil. for. 7 60—7 75, Rž 5 60—5 75.

Iščmen 6 55—9—; prosa 8 90—1 30. Slabe pbn dbe pšenice. mlini rezervirani, trg mlačen, nevoljen. Prodalo se je 8.000 met. stot. Druge vrste žita neopremenjene, malo zanimanja. Vreme: oblačno.

Praga. Nerafinirani sladkor: mlačno. Za april 15—, maj 15 05. Nova roba -september 14 80, bolj zanimanje.

Budimpešta. Špirit, 16 50—6 80. **Havre.** Kava Santos good average za april 108 25, za avgust 99 75 mlačno. **Hamburg.** Santos good average za maj 83 50, september 79 25, popustljivo.

Dunajska borza 28. aprila 1894.

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	98 50	98 45
„ „ v srebru	98 0	98 30
Avstrijska renta v slatu	119 9	120 —
„ „ v kronah	97 85	97 75
Kreditne akcije	551 40	553 25
London 10 Lat.	124 80	124 85
Napoleoni	9 98	9 93
100 mark	61 15	61 17 ¹ / ₂
100 italj. lir	44 10	44 07 ¹ / ₂

Trgovina z lesom.

Cene Kranjskega in Štajerskega lesu v poslednjih 14 dneh, postavljenega na kolodvor Trstu. (To so cene, po katerih plačujejo triški trgovci z lesom).

Jelova deske 26 mm 8/14" f. 52—56 za 1900"	87—41
„ 19x20 „ 7/14" „ „ „ „	27—30
„ akureto 13x14 „ 7/14" „ „ „ „	30—32
„ 14x15 „ 7/14" „ „ „ „	25 27
„ remeljni (moral) 70x70mm „ „ „ „	13—14
„ „ 80x80 „ „ „ „	82—86
„ „ 40x80 „ „ „ „	16—18
„ „ 90x90 „ „ „ „	89—90
„ „ 45x90 „ „ „ „	20—22
„ „ 100x100 „ „ „ „	82—84
„ „ 100x110 „ „ „ „	70—72
Bukove dile (testoni) 20mm 8/10" „ „ „ „	22—25
„ mlinci (tavolette) hrv. 8/10" „ „ „ „	9 ¹ / ₂ —9 ¹ / ₂
„ „ bistr. 8/10" „ „ „ „	7 ¹ / ₂ —8 ¹ / ₂

Po tramcih (šlifer) 3/3, 3/4, 4/4, se ni povpraševalo. Trami 4/5, 5/6, 5/7, 6/8, 7/9 od 5—12 m. 30—33 hr. kub. 8/10 in 9/11 6—12 m. 33—36 „ Bordonali 10/12 in naprej for. 13—15 kub. meter. Laška valuta se je nekoliko zboljšala in se je valed tega tudi promet jelovine nekoliko zboljšal. Pri vsem tem pa so zaloge vedno s takim lesom dobro preskrbljene in cene skoro nespremenjene. Najbolj se vedno povprašuje po bukovini, po bukovih dilačah in mlincih, katerih cena se drži primerno visoko.

Tržne cene.

	Cena od for. do for.	
Kava Mocca . . . . . 100 K.	179.—	180.—
Ceylon Plant. fina	184.—	185.—
„ Peri	190.—	192.—
Java Malang	164.—	165.—
Portorico	174.—	175.—
Guatemala	162.—	163.—
San Domingo	155.—	157.—
Malabar Plant.	172.—	174.—
„ native	161.—	162.—
Laguayra Plant.	170.—	172.—
„ native	159.—	161.—
Santos najfinji	—	—
„ srednje fini	155.—	154.—
„ srednji	149.—	151.—
„ ordinar	136.—	138.—
Rio oprani	164.—	168.—
„ najfinji	158.—	159.—
„ srednji	150.—	152.—

Skladišče: Mt. ct. 77870.
Sladkor Centrifugal I. vrste . . . . . 100 K. 33.— 33.75
Concassé . . . . . 35.— 35.25
v glavah . . . . . 36.50 37.—
razkosani . . . . . 34.25 35.—

Skladišče: Mt. ct. 11600.
Rž Italijanski fini . . . . . 100 K. 18.75 19.25
„ srednji 17.75 18.25
Japan fini AAA . . . . . 16.50 —
„ srednji . . . . . 15.— —
Raugoon extra . . . . . 14.50 —
I. . . . . 13.— —
II. . . . . 11.— —
Petrolej ruski v sodih . . . . . 18.25 —
v zabojih od 29 kil . . . . . 5.85 —
Olje Italijansko najfinjeji . . . . . 100 K. 58.— 61.—
„ srednjeje . . . . . 49.— 51.—
bombarno, amerik. . . . . 83.— 86.—
dalmatinsko . . . . . 85.— 86.—
Limon M-sinski . . . . . zaboj 1.— 3.—
Pomaranče . . . . . 5.— 6.—

